

PŘÍLOHY

Korpus frazémů

Příklady uvedeny v šedě zabarvených polích jsou součástí korpusu, ale kvůli omezenému rozsahu práce a jejich nedostatečné přínosnosti nebyly podrobovány analýze.

Vysvětlivky ke zdrojům jsou následující:

O^{dk} = Ordnet.dk

TiD = Andersen: *Talemåder i dansk – ordbog over idiomer*, 2001.

... = jiný zdroj

číslo	dánský frazém	význam v dánštině	zdroj
1	<i>(det er) Ebberød bank</i>	en fuldstændig tåbelig økonomisk disposition	TiD
2	<i>(have) tyrkerstro</i>	stærk og ufravigelig tro som man stædigt fastholder	O ^{dk}
3	<i>(ligne/se ud som) døden fra Lübeck</i>	se meget bleg, sløj, elendig ud	TiD
4	<i>(måtte) gå til Canossa</i>	ydmuge sig totalt for én; underkaste sig én; (måtte) bede om tilgivelse	TiD
5	<i>alle veje fører til Rom</i>	man kan komme frem til et mål på mange måder	O ^{dk}
6	<i>amerikansk fodbold</i>	stærkt fysisk betonet boldspil der spilles med en oval bold som løbes eller kastes frem ad banen, mens der kun i særlige tilfælde sparkes til bolden	O ^{dk}
7	<i>amerikansk lotteri</i>	lotteri hvor loddets nummer bestemmer prisen for loddet	O ^{dk}
8	<i>at bande som en tyrk</i>	bande kraftigt og ofte	O ^{dk}
9	<i>at have en rig onkel (i Amerika)</i>	ngn, der kan give én mange penge (især om en ikkeeksisterende person el. Instans, som et ønske)	TiD
10	<i>at kende sine pappenheimere</i>	kende de mennesker godt, som man har med at gøre	TiD
11	<i>at spille fransk klovn</i>	opføre sig (ufrivilligt) komisk	TiD
12	<i>barmhjertig samaritan</i>	en uselvisk person, der af medlidenhed hjælper en anden i nød	TiD
13	<i>bo/ligge (helt) ad Pommern</i>	(bo/ligge ...) meget langt borte, meget afsides	TiD

14	<i>cowboy(er) og indian(er)</i>	børneleg hvor indianer- og cowboyfigurer indgår, eller hvor børnene selv har roller som cowboyer og indianere der bekriger hinanden	O ^{dk}
15	<i>dansk bøf</i>	hakkebøf, bøf af hakket oksekød	O ^{dk}
16	<i>dansk ingefær</i>	25-40 cm høj, giftig plante med langstilkede, pilformede blade og små røde bær der sidder samlet i en lille kolbe	O ^{dk}
17	<i>den amerikanske drøm</i>	idealistisk ;forestilling om at det amerikanske samfunds idealer (frihed, lighed og demokrati) gør det muligt for ethvert menneske at opnå lykke og materiel velstand i livet	O ^{dk}
18	<i>den sidste mohikaner</i>	repræsentant for en uddøende el. Svunden tids anskuelser (også selvom man godt ved, at det er forgæves)	TiD
19	<i>du store/milde kineser</i>	bruges som udråb for at udtrykke overraskelse, bestyrtelse eller forundring	TiD
20	<i>en by i Rusland</i>	noget der er helt ukendt eller fremmed	TiD
21	<i>engelsk syge</i>	sygdom som skyldes mangel på D-vitamin, og som medfører at knoglerne bliver kalkfattige og efterhånden deformeres	O ^{dk}
22	<i>finnen har let til kniven</i>	i gamle dage var finnerne hidsige og stak med kniv	... ¹
23	<i>fransk kys</i>	kys hvor de kysendes tunger er i kontakt med hinanden	O ^{dk}
24	<i>fransk visit</i>	meget kortvarigt besøg eller ophold	O ^{dk}
25	<i>god latin</i>	opfattelse, adfærd eller fremgangsmåde som er alment accepteret eller regnes for den rette	TiD
26	<i>gå ad Hedehusene/Hekkenfeldt til!</i>	forsvind, skub af	TiD
27	<i>gå ad Pommern!</i>	forsvind; skrub af	TiD
28	<i>gå af Bloksbjerg til!</i>	forsvind	TiD
29	<i>hele den tyrkiske musik</i>	det store opbud af personer, begivenheder, ting, fænomener m.m. ved en bestemt lejlighed	O ^{dk}
30	<i>hollandsk bogauktion</i>	salg af antikvariske bøger hvor prisen sættes ned hver dag salget varer	O ^{dk}

¹ Diskuze na online fóru v jazykovědné sekci, dostupné z: <https://da.quora.com/Er-der-nogle-danske-idiomer-med-nationaliteter?q=danske%20idiomer%20so>

31	<i>ikke have en kinamands chance for ngt</i>	ikke have en kinamands chance for ngt	TiD
32	<i>kartoffeltysker</i>	person fra en af de tyske bondefamilier der omkring år 1760 blev kaldt til Danmark i forbindelse med opdyrkningen af den jyske hede	O ^{dk}
33	<i>kinesisk æske</i>	system af æsker der har forskellig størrelse således at hver enkelt passer ind i en lidt større æske	O ^{dk}
34	<i>kold tyrker</i>	brat og fuldstændigt ophør med at indtage et vanedannende stof især i forbindelse med narkotikaafvænning, barsk og ubehagelig, men nødvendig kur	O ^{dk}
35	<i>kreti og pleti</i>	alle mulige tilfældige mennesker	TiD
36	<i>københavn med stort K</i>	være udpræget københavnsk (og stolt af det)	TiD
37	<i>leve på polsk</i>	bo sammen og være kærester uden at være gift	TiD
38	<i>løgn og latin</i>	ren og skær løgn	TiD
39	<i>ngt er/går (helt) ad Hedehusene/Hekkenfeldt til!</i>	det går meget dårligt, katastrofalt	TiD
40	<i>ngt er/går (helt) ad Pommern</i>	ngt er meget dårligt, katastrofalt	TiD
41	<i>ngt ligner Jerusalems ødelæggelse</i>	her/et sted er der et forfærdeligt rod	TiD
42	<i>nordisk</i>	seksuel ydelse der består i at manden onanerer mens kvinden ser på	O ^{dk}
43	<i>nu kniber det for de små jødedrenge</i>	nu kniber det; nu ser situationen vanskelig ud	O ^{dk}
44	<i>pariserhjul</i>	forlystelse i et tivoli el.lign. i form af et stort lodret, roterende hjul hvorpå der sidder kurve som man sidder i	O ^{dk}
45	<i>polsk rigsdag</i>	uroligt og forvirrende møde hvor det ikke lykkes at få taget nogen beslutninger; uenig, larmende forsamling	TiD
46	<i>pølsetysker</i>	(tyk) tysker	O ^{dk}
47	<i>på godt/jævne dansk</i>	det nordiske sprog der tales i Danmark som officielt sprog	O ^{dk}
48	<i>Rom blev ikke bygget på en dag</i>	store projekter er meget tidskrævende	O ^{dk}

49	<i>russerpose</i>	betegnelsen skyldes at russiske kriminelle stod bag en række tyverier begået med denne type poser i Danmark sidst i 1990'erne	O ^{dk}
50	<i>russisk roulette</i>	hasardspil der udføres med en revolver ladet med én skarp patron; hver spiller affyrer et skud mod sig selv, taber er den der affyrer den skarpe patron og derved kommer til at skyde sig selv	O ^{dk}
51	<i>sjællandske syge</i>	dovenskab(en), ugidelighed(en)	TiD
52	<i>spansk kappe</i>	strafferedskab der bestod af en tønne som synderen skulle stikke hovedet gennem og bære gennem byens gader	O ^{dk}
53	<i>spansk syge</i>	isnfluenzaepidemi som hærgede i det meste af verden i 1918-1919	O ^{dk}
54	<i>tale Roma midt imod</i>	ytte sig imod eller protestere mod en magtfuld autoritet	TiD
55	<i>trojansk hest</i>	et hemmeligt, skjult middel (el. Person) til at bekæmpe en modstander med (f. eks. I en organisation)	TiD
		uønsket, skadeligt computerprogram der gemmer sig i et tilsyneladende nyttigt program, fx en sikkerhedsopdatering, og typisk fungerer ved at etablere en såkaldt bagdør bag om de sædvanlige forsvarsmekanismer	O ^{dk}
56	<i>tyskerbarn/tyskerunge</i>	barn som har en dansk kvinde som mor og en tysk soldat som far, og som er født under eller lige efter besættelsen 1940-45	O ^{dk}
57	<i>tyskerpige/tyskertøs</i>	dansk kvinde som havde et forhold til en tysk soldat under besættelsen 1940-1945	O ^{dk}
58	<i>være hebræisk for ngn</i>	ngt er totalt uforståeligt, uigennemskueligt form mig	O ^{dk}
59	<i>være stolt som spanier</i>	være meget stolt; være opblæst, hovmodig, ovenud selvtilfreds	TiD
60	<i>være stædig som en jøde</i>	være meget stædig, sej	TiD

Ekvivalenční tabulka

Šedě zbarvená pole ukazují stejný typ ekvivalence při srovnání dánsko-českém i dánsko-německém.

	frazém v dánštině	dánsko-česká ekvivalence	dánsko-německá ekvivalence
1	<i>alle veje fører til Rom</i>	A	A
2	<i>amerikansk fodbold</i>	A	A
3	<i>at bande som en tyrk</i>	D	D
4	<i>at have en rig onkel i Amerika</i>	B	B
5	<i>at leve på polsk</i>	F	F
6	<i>at have tyrkeretro</i>	D	D
7	<i>at spille fransk klovn</i>	D	D
8	<i>at tale roma midt imod</i>	D	D
9	<i>at være hebræisk for ngn</i>	F	C
10	<i>at være stædig som en jøde</i>	D	D
11	<i>at være stolt som spanier</i>	D	A
12	<i>dansk ingefær</i>	D	D
13	<i>den amerikanske drøm</i>	A	A
14	<i>den russiske bjørn</i>	F	E
15	<i>den spanske syge</i>	A	A
16	<i>en by i Rusland</i>	C	C
17	<i>en fransk visit</i>	C	B
18	<i>en polsk rigsdag</i>	C	B
19	<i>engelsk syge</i>	A	A
20	<i>finnen har let til kniven</i>	F	F
21	<i>hele den tyrkiske musik</i>	F	F
22	<i>ikke have en kinamands chance</i>	F	F
23	<i>kartoffeltysker</i>	F	A
24	<i>kold tyrker</i>	D	D

25	<i>nu kniber det for de små jøderdreng</i>	D	C
26	<i>pølsetysker</i>	B	B
27	<i>Rom blev ikke bygget på en dag</i>	A	A
28	<i>russerpose</i>	F	F
29	<i>russisk roulette</i>	A	A
30	<i>tyskerpige</i>	F	F